

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Úvodní dotazník

Příloha č. 2 – Příručka podporující práci s pohádkou a dětskou literaturou

Příloha č. 3 – Závěrečný dotazník

Dotazník pro rodiče předškolních dětí

Dotazník je anonymní a jeho vyplnění by Vám nemělo zabrat více než deset minut. Předem děkuji za Váš čas a zájem!

1. Jste rodičem dítěte/dětí předškolního věku (3–6 let)?
  - ano
  - ne

2. Kolik máte dětí? *(Počítejte prosím všechny, tedy i ty, které nejsou předškolního věku.)*
  - 1
  - 2
  - 3 a více

3. Jak často dětem čtete (pohádky, příběhy, bajky, poezii atd.)?
  - každý den
  - několikrát týdně
  - párkrát měsíčně
  - párkrát za rok
  - vůbec dětem nečtu

4. Za jakým účelem dětem čtete? *(Označte libovolný počet možností.)*
  - před spaním – k usnutí
  - k zabavení dětí – když si o to děti samy řeknou a vidím jejich zájem
  - k rozvoji čtenářské pregramotnosti
  - jiné: .....

5. Na základě čeho vybíráte dětské knihy a pohádky?
- podle obálky
  - podle ceny
  - podle anotace (obsahu knihy)
  - podle osobního doporučení (přítele, učitele v mateřské škole, logopeda, knihkupce...)
  - podle literárních recenzí, sleduji knižní trh
  - jiné: .....
6. Jaké knihy mají Vaše děti nejraději? (*Uved'te prosím konkrétní název titulu a autora díla.*)
- .....
7. Nové knihy spíše kupujete, nebo si je půjčujete (od přátel, z knihovny)?
- kupuji
  - půjčuji si je
  - obojí zhruba ve stejné míře
8. Navštěvujete s dětmi knihovnu?
- ano, do knihovny chodíme pravidelně
  - ano, do knihovny občas zavítáme
  - ne, do knihovny nechodíme vůbec
9. Máte doma dětskou knihovnu, do které mají přístup Vaše děti? (*Skříň/poličku/prostor vyhrazený dětské literatuře, na kterou děti bezpečně dosáhnou.*)
- ano
  - ne
10. Máte doma knihovnu pro Vás – dospělé?
- ano
  - ne

11. Kolik (přibližně) máte doma dětských knih?

- méně než 10
- 20
- 30
- 40
- více než 50

12. Co podle Vás znamená pojem *čtenářská pregramotnost*?

- schopnost číst a psát v předškolním věku dítěte, již před nástupem do základní školy
- soubor postupně se rozvíjejících předpokladů pro čtení a psaní
- souhrn očekávaných výstupů dítěte předškolního věku zahrnující práci s knihami, ilustracemi a textem
- systematická práce s písmeny vedoucí k úspěšnému porozumění textu
- metodická cvičení rozvíjející komunikační schopnosti a osvojování si řeči

13. Jak se podle Vás rozvíjí čtenářská pregramotnost?

.....

14. Vzděláváte se v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti?

- ano, čerpám z odborných zdrojů (knih, příspěvků, diplomových prací apod.)
- ano, využívám rady na internetu
- ano, zajímám se u učitelů/učitelek v mateřské škole
- ne

15. Předčítání je jedna z možností, jak pracovat s pohádkami a dětskou literaturou.

Používáte ještě jiné metody práce? (*Zaškrtněte libovolný počet možností.*)

- ano, děti si knihy prohlíží
- ano, s dětmi diskutujeme nad knihou
- ano, děti pohádky samy zdramatizují
- ano, využívám čtenářské strategie (propojování, vizualizace, předvídání, usuzování, hodnocení, shrnování)
- ne

16. Jak motivujete děti k zájmu o knihy a pohádky?

- pravidelným předčítáním
- společným povídáním nad knihou
- přísunem nových knih
- pouštím jim filmové adaptace
- nijak, nechávám tomu volný průběh
- jiné: .....

17. Jaký Vy osobně máte vztah ke knihám?

- velmi kladný
- kladný
- neutrální
- negativní
- velmi negativní

18. Jak vnímáte vztah Vašich dětí ke knihám?

- velmi kladný
- kladný
- neutrální
- negativní
- velmi negativní

19. Domníváte se, že pohádky Vaše děti určitým způsobem formují a ovlivňují (jejich chování, postoje, záliby, myšlení...)?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

20. Máte pocit, že pohádky mají pozitivní vliv na rozvoj Vašich dětí?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

21. Máte pocit, že určité pohádky mohou na Vaše děti působit negativně?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

22. V jaké formě u Vás doma převládá pohádka – v knižní, nebo televizní podobě?

- knižní
- televizní
- zhruba ve stejné míře

23. Domníváte se, že vzhledem k rozvoji a přístupnosti moderních technologií (tablety, televize, chytré telefony apod.) zájem o literaturu u Vašich dětí upadá?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

24. Jakého jste pohlaví?

- muž
- žena

25. Jaký je Váš věk?

- 18–29
- 30–39
- 40–49
- 50–59
- 60 a více

26. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- bez vzdělání
- základní
- střední
- vyšší odborná škola
- vysokoškolské

27. Jaké je Vaše profesní zařazení?

- zaměstnaný
- na mateřské dovolené
- student
- nezaměstnaný

Příručka pro rodiče předškolních dětí
podporující práci s pohádkou a dětskou literaturou

Vendula Jindrová

Tato příručka je součástí výzkumné části bakalářské práce na téma „Využití pohádek a rozvoj čtenářské pregramotnosti očima rodičů“. Jejím hlavním cílem je zkvalitnění práce s dětskou literaturou v domácím prostředí, která byla předem zmapována prostřednictvím dotazníku pro rodiče předškolních dětí.

OBSAH

ÚVOD	3
ZÁSADY PŘI PRÁCI S DĚTSKOU LITERATUROU.....	4
ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE.....	6
NÁVRH INSPIRATIVNÍCH ČINNOSTÍ.....	8
SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY	12
ZDROJE	16

I ÚVOD

Dětská literatura není jen o předčítání před spaním. S knihami lze pracovat na mnoho různých způsobů. Základem jakékoli literatury jsou symboly – písmo a obrázky, na kterých dnes stojí takřka celý svět a jejich správné pochopení a interpretace je každodenní záležitostí nás všech. Nejen z tohoto důvodu je více než žádoucí již od útlého věku dětí vhodnou formou rozvíjet jejich čtenářskou pregramotnost, tvořivé i kritické myšlení, řeč, schopnost porozumění a logické uvažování. A k tomu není lepšího prostředníka než knih.

Neméně důležitým aspektem při práci s knihami je rozvoj představivosti. Knihy, na rozdíl od filmů, počítačových her či videí na digitálních zařízeních, podporují komplexní rozvoj dětské představivosti, který je nezbytný pro správný komplexní rozvoj osobnosti dítěte. Jsou to právě filmy a internetové hry, které oproti knižním pohádkám postrádají prostor pro představivost a výrazně utlumují citlivost. Vše je v nich předem připraveno, každý detail je jasně daný, viditelný i slyšitelný. Proto je v dnešní době více než vhodné obracet se zpátky ke čtení, které přirozeně navozuje obrazové zážitky, rozvíjí intelekt, emoce, citlivost a představivost.

Tato praktická příručka pro rodiče předškolních dětí si klade za cíl prohloubit práci s pohádkami v domácím prostředí, přispět k rozvoji čtenářské pregramotnosti a ke zkvalitnění čtení s dětmi. Rodiče seznamuje se čtenářskými strategiemi, návrhy konkrétních činností s dětskou literaturou a obsahuje také seznam doporučené literatury. Snaží se usnadnit rodičům práci s pohádkami a dětskou literaturou, aby se v ní lépe orientovali a mohli využít plný potenciál knih.

II ZÁSADY PŘI PRÁCI S DĚTSKOU LITERATUROU

ÚČEL

Za jakým účelem berete knihu do rukou? Nejdříve ze všeho je důležité uvědomit si, k čemu knihu chceme využít, a podle toho knihu vybrat.

Čtení před spaním

Pokud chceme předčítat dětem před spaním, složitý text s velkým množstvím neznámých slov bude dětskou mysl přinejmenším zaměstnávat a ke klidnému a rychlému uspání moc nepřispěje. K účelu uspávání či relaxace jsou ideální pohádky kratšího obsahu s jednoduchou slovní zásobou, veršovaný text (rytmus a pravidelnost v řeči uklidňuje), obyčejné vyprávění či ukolébavky. Vhodná je také již dětem známá pohádka nebo příběh, který mají rády. Dětem nemusíme nic vysvětlovat, četbu si prostě užívají, aniž by si musely něco domýšlet.

Neméně podstatný je tón i síla našeho hlasu a rychlost předčítání – tedy tišší, uklidňující, konejšivý hlas, který nikam nechvátá. Čím uvolněnější budeme, tím klidnější bude samotné předčítání, a tím rychleji tuto atmosféru přeneseme i na děti.

Práce s obtížnější knihou

Naproti tomu, pokud knihu vybíráme s úmyslem soustředěnější práce, pak je na místě vybrat lehce náročnější text se složitější slovní zásobou, zcela novou knihu či příběh, který je dětem cizí. Zde je vhodné využít tzv. metodu řízeného čtení – průběh čtení přerušit, doplnit cokoli, co je dětem nesrozumitelné, a dopomoci jim tak ke snadnějšímu porozumění.

DĚTSKÁ KNIHOVNA

Děti by měly vědět, kam knihy patří a jak se s nimi zachází. Každá kniha má své místo – v knihovně, na polici, ve skřínce... Je žádoucí, aby měly děti ke knihám volný přístup – tak si je mohou samy brát a prohlížet. Na to je nejideálnější domácí dětská knihovna.

ČTENÍ SAMOTNÉ

Vedle již zmiňované síly a tónu našeho hlasu lze hlas i výškově měnit, napodobovat různé zvuky, zvířata apod. Neméně důležité jsou také pauzy. Každý potřebuje čas na zpracování informací, děti především. A především děti předškolního věku, které jsou při práci s literaturou vystaveny přívalu nových slov, kterým nerozumějí, a je proto na místě dopřát jim v průběhu čtení dostatek času na přemýšlení a utřídění si souvislostí. Nespěchat na ně, nemít velká očekávání a radovat se z malých pokroků.

Čas strávený nad knihou může vedle formy uspávání představovat i zdroj relaxace, konverzace, zábavy či poznání. Jde především o to vzít knihu do rukou i někdy jindy než večer a užít si společně strávený čas.

III ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE¹

Čtenářské strategie jsou jednou z možností, které pomáhají dětem porozumět předčítanému. Jedná se o soubor postupů, které využívá dospělý a vhodně zvolenými strategiemi podněcuje přemýšlení dítěte.

Souslednost čtenářských strategií:

Propojování

- vybavení si předchozích zkušeností a zážitků
- pro děti nejjednodušší strategie (vhodná i pro dvouleté), je vázána na vzpomínky; chceme, aby si dítě uvědomilo, co už zná
- např. Znáš...? Viděl jsi někdy...? Co víš o ...? Připomíná ti to něco?

Vizualizace

- vytvoření co nejpřesnější mentální představy o tom, co je předčítáno
- využití různých předmětů a smyslových prožitků – zrak, sluch, čich, chuť, hmat
- např. při četbě o vonícím koláči dáme dětem přičichnout k čerstvému koláči

Předvídaní

- odhad možného; může vyjít, nemusí: žádná předpověď není špatná
- podněcujeme děti, aby hledaly další nové možnosti, všechny nápady jsou vítané
- u malých dětí předvídáme nejprve na základě obrázků
- např. odhadování následujících slov, pokračování děje, dovyprávění příběhu (Jak by to mohlo skončit?) – pak si to přečteme

---

¹ KOŽELUHOVÁ, Eva. *Čtenářské strategie u předškolních dětí a nečtenářů*. Praha: Portál, 2022. ISBN 978-80-262-1858-6.

Usuzování

- odhalování nevyřčených souvislostí
- máme informaci na obrázku / v textu, kterou si na základě vlastní zkušenosti spojíme s nějakou jinou informací v textu, z toho vzejde jediná správná odpověď – složité, až u starších dětí
- např. Proč hrdina reagoval takovýmto způsobem?

Hodnocení

- vyjádření osobního názoru k chování postav v příběhu
- propojení příběhu s vlastními zkušenostmi a znalostmi
- žádný názor není špatný – jde o vyjádření vlastního stanoviska a jeho obhájení
- např. Co si o tom myslíš? Co bys dělal v jejich případě? Jak by ses ty zachoval?

Shrnování

- jde o nejsložitější strategii, jejímž cílem je vystihnout klíčovou myšlenku
- děti se učí soustředit na jádro příběhu a odhlížejí od detailů či momentů, které je osobně zaujaly
- velmi obtížná pro předškolní děti, pomoci může zachytný klíčový bod (obrázek)

IV NÁVRH INSPIRATIVNÍCH ČINNOSTÍ

Navrhované činnosti je nutné vždy přizpůsobit danému dítěti – jeho věku, individuálním potřebám, vývoji, aktuálním zálibám, míře pozornosti, kterou udrží atd. Aktivita s knihou s šestiletým dítětem se bude značně lišit od aktivity s knihou s dítětem tříletým. Stejně tak je to i s mírou rodičovské pomoci či délky trvání činnosti. Vše je velmi individuální. Vy, jakožto rodiče, kteří své děti znáte nejlépe, sami víte, jaký přístup na jak dlouho volit.

Motivace

Před samotným začátkem činnosti s knihou je velice důležitá předchozí motivace dětí. Dobrá motivace zaručí, že se děti budou samy o knihu zajímat a chtít ji pochopit. Naopak absence motivace může mít za následek velmi nízkou míru pozornosti či nechuť dítěte u následné aktivity. Motivace může mít mnoho podob – může jít o hádanku, písničku, hru, rozhovor, úkol apod. Jde o to děti zaujmout a nasměrovat jejich pozornost k nadcházející činnosti se samotnou knihou.

Prožitek

Je obecně známo, že nejlépe si člověk něco zapamatuje samotným prožitkem. Proto je žádoucí literaturu co nejvíce dětem oživit a zpřístupnit. Takovým způsobem, který je zábavný a dětem blízký. Níže najdete návrhy doporučených činností, kterými se můžete inspirovat.

POPIS²

„Ukaž“ – pasivní slovní zásoba

- dítě vybere obrázek z nabídky v knize, na který popis od rodiče sedí (pasivní slovní zásoba, vhodná pro nejmenší děti či při využití složitější slovní zásoby)
- např.: Vidíš někde lva? Najdeš zelenou květinu? Poznáš, kde je v knize auto?

---

² Upraveno dle KOŽELUHOVÁ, pozn. 1.

„Pojmenuj“ – aktivní slovní zásoba

- dítě za podněcujících otázek od rodiče popisuje, co v knize vidí (aktivní slovní zásoba, vhodná pro starší děti)
- např.: Co vidíš na obrázku? Co se děje na obrázku? Co dělají? Co to je? Poznáš, k čemu to je? Jaké to je? Kdo to je?

POVÍDÁNÍ NAD KNIHOU

- využití čtenářských strategií
- kladení podněcujících otázek souvisejících s obsahem knihy
- diskuze nad příběhem či obrázkem
- vysvětlení neznámých slov, rozšiřování slovní zásoby (Jaký může být lev? Na co máme okno?)

PŘEVYPRÁVĚNÍ

- dítě převypráví pohádku sourozenci, druhému rodiči nebo někomu blízkému

POHYB

- propojení příběhu s pohybem – děti mohou mnoho pohybových aktivit samy vyzkoušet, a to nejlépe přímo v průběhu četby (hlavní postava spadla do louže, běžela jak vítr o závod, skákala na trampolíně, dupala na trávu...)

KRESBA

- přenesení slyšeného na papír – děti nakreslí nebo namalují cokoli, o čem jste četli, co je v příběhu oslovilo, či konkrétní postavu (rodič dítě navádí správnými pobídkami: jak přesně vypadala panenka, která v pohádce vystupovala, jakou barvu měly její šaty, jaké vlasy měla, usmívala se, kde bydlela...?)
- děti kreslí nebo malují to, co rodič právě čte (vhodné pro starší děti – důraz na podrobnější popis, detaily)
- role lze i obrátit – děti vytvoří obraz a rodič pak hádá, co to je

HUDBA

- propojení pohádky s hudbou a zvuky – děti mohou vše vyzkoušet na vlastní kůži, prožít příběh stejně jako hrdinové v knize (z dálky se ozývala flétna, medvěd třikrát zabručel, v ulicích se zpívaly koledy, někdo jemně zatřákal na vrátka...)

ÚKOLY

- plnění různých úkolů v průběhu četby (rodiči vymyšlené nebo i stejné úkoly jako v samotné pohádce)
- zájem dětí lze podnítit odměnou za každý dobře provedený úkol

FILM

- zhlédnutí filmové adaptace knihy, pokud existuje
- srovnání filmu s knihou (Líbilo se ti více knižní, nebo filmové zpracování? Proč? Co ve filmu bylo jinak než v knize?)

DRAMATIZACE

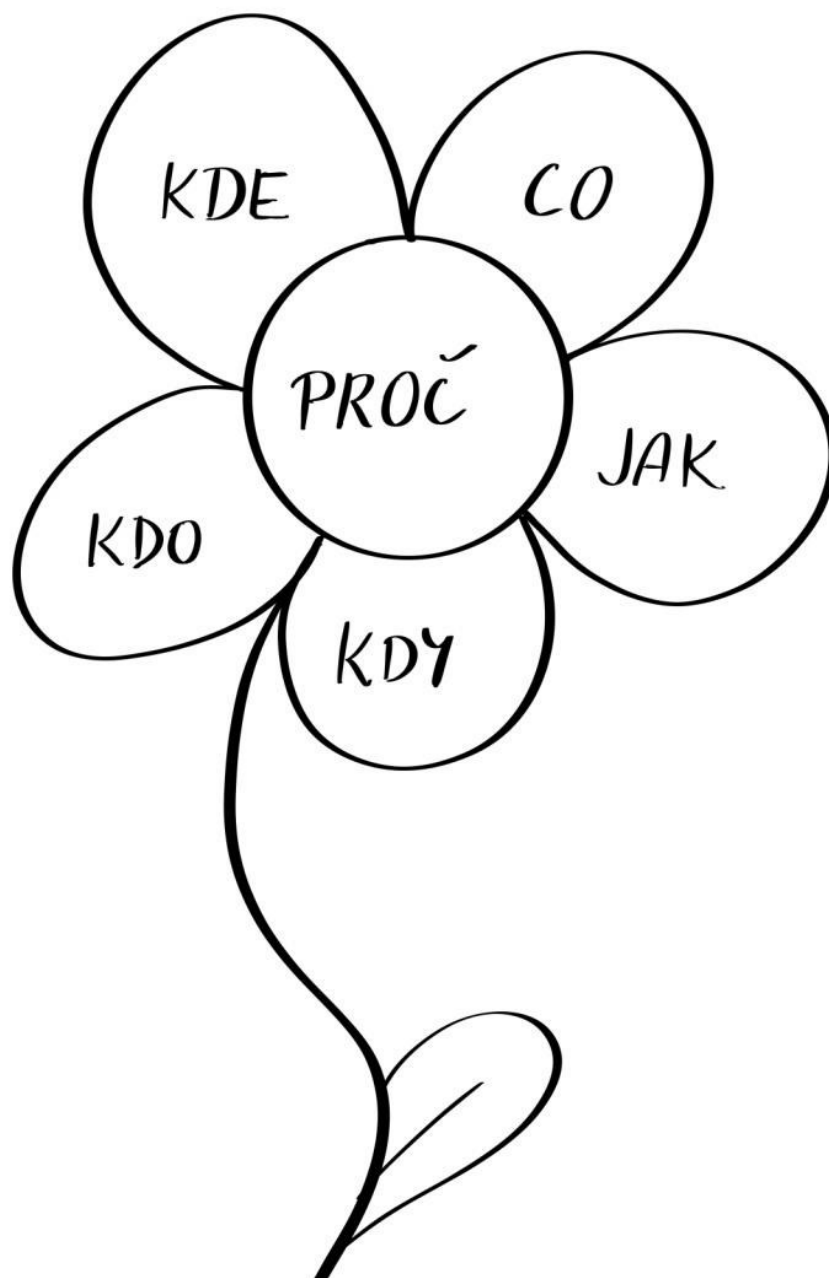
Návrhy pro využití prvků dramatické výchovy s oporou literárního textu:

- **dramatická situace** – rodiče jsou v roli společně s dětmi
- **improvizace na základě předčítaného/vyprávěného příběhu** (např.: rodič/dítě čte nebo vypráví, dítě vstupuje do role) – v dramatické výchově se jedná o boční vedení – narativní pantomimu
- **divadlo** – částečně připravená situace: děti hrají, rodiče se dívají nebo naopak

*Výše uvedené návrhy mohou být realizovány i bez opory literárního textu, záleží na chuti, preferenci a fantazii zúčastněných osob. Jednotlivé role je vhodné podpořit **kostýmy** či **rekvizitami** – lze využít obyčejné předměty, které se nachází v každé domácnosti: např. šátek pro babičku, vařečka pro kuchaře, šaty pro princeznu atd.*

ČTENÁŘSKÝ DENÍK³

- zaznamenání dějové posloupnosti
- zápis do květiny: *proč, co, jak, kdy, kdo, kde* (děti samy zaznamenají – nakreslí)
- vznikne jednoduchý čtenářský deník, podle kterého jsou děti schopné převyprávět příběh

³ Upraveno dle KOŽELUHOVÁ, pozn. 1.

V SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY

O PŘÍRODĚ A SVĚTĚ KOLEM NÁS:

- **Ďolík** (*E. Adbåge*) – obrázková kniha, psaná z perspektivy dítěte, pojednává o díře v zemi, ve které děti svobodně dovádí a objevují svět bez pravidel
- **Holčička a déšť** (*J. Kudláček, M. Lukešová*) – oceněná poetická kniha s celostránkovými ilustracemi
- **Jak daleko je slunce** (*I. Klíma*) – poetická kniha, která reaguje na dětské zvědavé otázky
- **Jde sem lesem – Bylinková pohádka** (*D. Krolupperová*) – Toníka čeká dobrodružná cesta lesem, při které se seznámí s léčivými rostlinami
- **Kde je ten pravý balon?** (*K. Macurová*) – hravá obrázková kniha, ve které medvídek hledá kulatý balon
- **Kočí průvodce noční oblohou** (*S. Atkinson*) – ilustrovaná kniha seznamuje děti s noční oblohou, polární září, hvězdami, galaxiemi a celým vesmírem
- **Mapy** (*A. M. Mizielińska, D. Mizieliński*) – velká kniha obrazových map se zajímavými fakty
- **Největší přání** (*E. Stará*) – nenásilnou formou seznamuje děti s globálním světem a aktuálními problémy
- **Proč nekveteš?** (*K. Macurová*) – humorná kniha, která může sloužit i jako skvělá hádanka, především pokud dětem neukážeme obálku knihy, která „tajemství“ odkrývá
- **Rok v pohádce** (*M. Szymanowicz*) – bohatě ilustrovaná kniha provázející čtenáře pohádkovým světem měsíc po měsíci
- **Rok v lese** (*E. Dziubaková*) – bohatě ilustrovaná kniha provázející čtenáře životem v lese měsíc po měsíci
- **Slyšíš, jak mluví stromy?** (*P. Wohlleben*) – naučná kniha o stromech
- **Tady jsme doma** (*O. Jeffers*) – kniha o seznamování s místem, kde žijeme – o naší planetě
- **Tajemství lesa** (*S. Dieckmann*) – překrásně ilustrovaná kniha podněcující k objevování přírody

ZVÍŘATA V HLAVNÍ ROLI:

- **Gerda: Příběh velryby** (*A. Macho*) – vyprávění o osamocené velrybě Gerdě a podmořském světě
- **Jak naučit Edu létat?** (*K. Macurová*) – o ptákově Edovi, který neumí létat a medvědovi Emilovi, který se rozhodl, že jako správný kamarád Edu létat naučí
- **Jak zvířata spí** (*J. Dvořák*) – kniha prostřednictvím krátkého textu a velkých, bohatých ilustrací ukazuje, jak spí jednotlivá zvířata
- **Kniholap** (*H. Docherty, T. Docherty*) – králice Eliška řeší záhadu ztracených knih
- **Králík je taky jenom člověk** (*I. Komárková*) – osobní zpověď domácího králíka
- **Kůzlátka** (*J. Blažková, M. Rázusová-Martáková*) – dvě verze známé pohádky spojené v jedné knize: o poslušných a neposlušných kůzlátkách
- **Medvěd nechce jít spát** (*O. Bula*) – vtipné čtení, které je jako stvořené pro (pod)zimní období
- **Mlsné medvědí příběhy** (*M. Těšitelová*) – krátké, veselé a poučné příhody
- **Modrý tučňák** (*Petr Horáček*) – příběh o pochopení a o tom, jaké to je být jiný
- **Můj medvěd Flóra** (*D. Mrázková*) – již starší kniha o plyšovém medvídkovi, která je dnes stále aktuální a oblíbená napříč rodinami
- **Oskar a měsíční kočky** (*L. G. Rymond*) – kouzelný příběh vybízející ke snění
- **O rackovi a kočce, která ho naučila létat** (*L. Sepúlveda*) – krásné vyprávění o dobrodružstvích racka a kočky, které podněcuje důvtip a fantazii, ale také ukazuje, jak lépe poznat svět
- **O všech zvířatech** (*T. Klusová*) – rozmanitá dobrodružství zvířecích hrdinů
- **Papuchalk Petr** (*Petr Horáček*) – další kniha od Petra Horáčka, velmi oblíbeného výtvarníka a autora dětských knih
- **Pompon se nudí** (*B. Chaud*) – medvědí série o medvědu Pomponovi, který se z nudy rozhodne být klukem, z pera francouzského autora a ilustrátora Benjamin Chauda
- **Varvara: Kniha o velrybím putování** (*M. Míková*) – kniha o velkém velrybím putování, která vznikla podle skutečného příběhu velryby Varvary
- **Zajíčková cesta** (*K. Macurová*) – kniha s neobvyklými 3D ilustracemi, ve které se zajíček snaží najít své místo ve světě
- **Zpátky do Afriky!** (*J. Dvořák*) – parta zvířat z pražské zoo se vydává na cestu domů do Afriky

O PŘÁTELSTVÍ A EMOCÍCH:

- **Anna a Anička** (*M. Špinková*) – příběh o babičce Anně a její vnučce Aničce, jak Anička roste, babička pomalu odchází... kniha se citlivým způsobem dotýká smrti a koloběhu života
- **Co dělají pocity?** (*T. Oziewicz*) – laskavá kniha přibližující dětem city, pocity a emoce – tímto světem, který máme každý v sobě, je neprovádí nikdo jiný než samotné oživé pocity
- **Čekání na Vlka** (*S. Dieckmann*) – kniha o přátelství, ztrátě, smrti a smutku, doplněna nádhernými ilustracemi – žádoucí je především v období, když se dítě potýká se ztrátou někoho blízkého
- **Chrochtík a Kvikalka** (*E. Stará*) – bohatě ilustrovaná pohádka o tom, že štěstí a lásku nenajdeme ve věcech, ale ve vztazích
- **Kvak a Žbluňk jsou kamarádi** (*A. Lobel*) – úsměvné vyprávění o dvou zvířecích kamarádech
- **Mapa mých pocitů** (*B. Landmann*) – chlapec cestuje po místech ve svém nitru
- **Obejmi mě, prosím** (*P. Wechterowicz*) – laskavá a velmi oblíbená kniha o medvědech, kteří putují lesem a přitom objímají všechny jeho obyvatele
- **Šedík a Bubi** (*E. Stará*) – kniha plná jednoduchých ilustrací, citoslovcí a frázování

ADAPTACE VE ŠKOLCE:

- **Flandil ve školce** (*B. Hamblin*) – o malém šnekovi Flandilovi, který začíná chodit do školky a stejně jako ostatní děti, i on se ocitá v nových a neznámých situacích, které v něm vyvolávají strach a nervozitu
- **Liška Šiška ve školce** (*I. Gecková*) – o Adélce, která jednoho dne ve školce zapomene svou oblíbenou hračku lišku Šišku

VÝCHOVNÉ KNIHY:

- **A pak se to stalo!** (*E. Stará*) – co vše se může stát, když...?
- **Draka je lepší pozdravit aneb O etiketě** (*M. Kratochvíl, D. Krolupperová*) – základy slušného chování v krátkých pohádkách a verších
- **Rukulíbám** (*M. Šanda*) – leporelo plné básní o slušném chování

HUMORNÉ KNIHY:

- **365 tučňáků** (*J. Fromental*) – humorné vyprávění o tučňácích s matematickým a environmentálním přesahem
- **Čarodějka Winnie** (*V. Thomas*) – vtipný příběh, který se dotýká problematiky digitálních technologií
- **Kam až smí smích** (*R. Malý*) – sbírka zvukomalebných veršů, které nepostrádají vtip
- **Koho sežere vlk?** (*E. Stará*) – známé pohádky psané formou obrázkového čtení, obsahují i nonsensové varianty, které jsou u dětí velmi oblíbené
- **Otrapové, škodiči, naschválníci, prudiči** (*D. Kýrová*) – veselé básně o stvořeních a věcech, které komplikují lidský život
- **Ti otravní králíci** (*C. Flood*) – humorná kniha s poučením
- **Uleželé želé** (*J. Dědeček*) – humorná poetická kniha plná krátkých, rytmických básní

RELAXAČNÍ KNIHY PŘED SPANÍM:

- **Bylo nebylo** (*B. Němcová*) – tradiční pohádky pro nejmenší
- **Buddhovy pohádky na dobrou noc** (*N. Dharmachari*) – krátké buddhistické příběhy převyprávěné pro děti
- **Klasické pohádky pro děti** (*E. Mrázková*) – převyprávěné klasické pohádky
- **Špalíček pohádek** (*F. Hrubín*) – tradiční pohádky
- **Zachumlej se, pohádka začíná** (*O. Rusnáková*) – deset pohádkových příběhů od české autorky přinášející dětem moudrost, laskavost a ponaučení se špetkou poezie

KNIHY S DIDAKTICKÝM ZAMĚŘENÍM:

- **Logopedické pohádky** (*I. Eichlerová, J. Havlíčková*) – pohádky vytvořené klinickými logopedkami, které cílí na procvičování výslovnosti hlásek

VÁNOČNÍ KNIHY:

- **Husa Líza a vánoční hvězda** (*P. Horáček*) – o huse Líze a jejím putování za zářící hvězdou, která chybí na vánočním stromku
- **Milion bilion vánočních skřítků** (*H. Motai*) – příběh o vánočních skřítcích
- **O čertovi** (*P. Čech*) – něžná pohádka o zlobivém čertovi, který se polepší
- **Vánoční pohádky** (*Z. Malinský*) – sbírka zimních a svátečních pohádek

VI ZDROJE

KOŽELUHOVÁ, Eva. *Čtenářské strategie u předškolních dětí a nečtenářů*. Praha: Portál, 2022. ISBN 978-80-262-1858-6.

Závěrečný dotazník

Milí rodiče, pokud jste si prostudovali příručku a využili ji při práci s Vašimi dětmi, vyplňte prosím tento závěrečný dotazník, který ověřuje její účinnost.

1. Jste rodič dítěte/děti předškolního věku (3–6 let) a obdržel/a jste příručku?
  - ano
  - ne

2. Byl pro Vás obsah příručky přehledný?
  - ano
  - spíše ano
  - nevím
  - spíše ne
  - ne

3. Vyzkoušel/a jste s Vašimi dětmi některé návrhy činností či čtenářské strategie doporučené v příručce?
  - ano
  - ne

4. Byly jednotlivé čtenářské strategie a návrhy činností v příručce natolik srozumitelně popsány, že jste je bez problému dokázal/a použít v praxi s Vašimi dětmi?
  - ano
  - spíše ano
  - nevím
  - spíše ne
  - ne

5. Domníváte se, že pro Vás byla příručka přínosná?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

6. Jaká část příručky pro Vás byla nejpřínosnější, nejužitečnější? (*Specifikujte konkrétní část, aktivitu apod.*)

.....

7. Jaká část příručky pro Vás byla nejméně přínosná? (*Specifikujte konkrétní část, aktivitu apod. Pokud shledáváte veškerý obsah příručky přínosný, tuto otázku přeskočte.*)

.....

8. Byl pro Vás seznam doporučené literatury inspirativní?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

9. Domníváte se, že nyní dokážete lépe pracovat s dětskou literaturou?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

10. Máte pocit, že příručka byla přínosná pro rozvoj Vašich dětí?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

11. Myslíte si, že prostřednictvím rad obsažených v příručce jste pozitivně ovlivnil/a vztah Vašich dětí ke knihám?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

12. Objevil/a jste v příručce něco nového (zásadu, návrh činnosti, čtenářskou strategii, doporučení...), co jste dosud neznal/a?

- ano
- ne

13. Máte pocit, že v příručce něco chybělo?

- ano
- ne

14. Popište prosím, co konkrétně jste v příručce postrádal/a. *(Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a NE, tuto otázku přeskočte.)*

.....

15. Využijete příručku i v budoucnu, plánujete se k ní vrátit?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

16. Jakého jste pohlaví?

- muž
- žena

17. Jaký je Váš věk?

- 18–29
- 30–39
- 40–49
- 50–59
- 60 a více

18. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- bez vzdělání
- základní
- střední
- vyšší odborná škola
- vysokoškolské

19. Jaké je Vaše profesní zařazení?

- zaměstnaný
- na mateřské dovolené
- student
- nezaměstnaný